

Magnificence, paní rektorko !
Spectabiles !
Honorobiles !
Profesores et doctores, Cives academici !
Vážení hosté

Je mi velkou ctí, že mohu dnes na slavnostním zasedání Vědecké rady naší Almae Matris představit zde přítomnému shromáždění osobnost, které si osobně velmi vážím.

Lenku Bobkovou jsem poprvé potkala zhruba před pětadvaceti lety. Byla asistentkou na katedře historie pedagogické fakulty. Organizovala tehdy knihovnu, rozvrh, exkurze, externí výuku, konzultovala se studenty na katedře i v archivech, kde v obtížně čitelných pramenech nechávala bezradným studentům líscky s povzbudivými vzkazy a nápomocnými instrukcemi. Ač na katedru historie tehdy všudypřítomně dohlížel z prvního patra budovy zelené školy Ústav marxismu leninismu, vždycky byla pro studenty paní doktorkou, oslovení soudružko, nepřicházelo v úvahu v žádné situaci. Jedna mi utkvěla v paměti nejvýrazněji. Jako skupinová vedoucí musela se všemi novými studenty projednat jejich angažovat na škole a případnou možnost jejich vstupu do strany. Ač jsem ji v té době ještě dobře neznala, bylo jasné, že trapnost rozhovoru pocítujeme obě stejně. Přerušen byl jednou z mnoha rad, jichž se mi od Lenky Bobkové dostalo: „Pamatujte si, že dáma nikdy nepije před jedenáctou hodinou dopoledne, jsou však okamžiky, kdy se toto pravidlo dodržet nedá.“

Paní profesorka Lenka Bobková má kořeny ve východních Čechách, kde se v Červeném Kostelci narodila a o svůj rodný dům po prarodičích se stará dodnes. Její rodiče patřili ke generaci mladých lidí, kteří v poválečných letech přišli do vysídleného pohraničí, tady v Liberci, prožila Lenka, tehdy Vlčková, své dětství, mládí i část dospělého života – vdala se a vychovávala svou dceru. Jako absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde vystudovala obor historie – český jazyk a literatura, měla před sebou kariéru středoškolské učitelky. Její životní cesta šla však jinudy. Poznamenala ji zkušenost z období vysokoškolských studií v letech 1965-1970 – dramatické události v Liberci roku 1968, živé vzpomínky na ticho, kterým kráčela v pohřebním průvodu Jana Palacha, nucený odchod mnohých profesorů, jichž si vážila. Na střední škole v atmosféře nastupující normalizace působila jen krátce, mezi lety 1973-1979 pracovala v Oblastní galerii v Liberci, odtud nakonec odešla a získala místo na katedře historie v Ústí nad Labem. Nebylo to jednoduché a stálo to značné úsilí tehdejší vedoucí katedry historie Janu Englovou, bylo to také jasně vyváženo podmínkou stagnace jakéhokoli kariérního růstu či dlouho odkládané možnosti nastoupit do vědecké přípravy, která byla umožňována jiným kolegům. Svou vědeckou práci zaměřenou na dějiny České koruny v období vlády Lucemburků a především dějiny tzv.

vedlejších zemí mohla zúročit až po roce 1990. V roce 1991 získala titul CSc. na Historickém ústavu AV ČR a o rok později v Ústí nad Labem habilitovala. V této době také působila jako proděkanka pedagogické fakulty a významně se podílela na vzniku univerzity. Po více než patnáctiletém působení v Ústí nad Labem odešla v polovině devadesátých let na Ústav českých dějin FF UK, který vždy považovala za svou „domovskou scénu“. Ve svém vědeckém a pedagogickém působení na tomto pracovišti navázala na své vzory a učitele, především Františka Kavku. Její výzkumy objasňující oslnivé, ale i velmi komplikované období Lucemburků na českém trůně, jimž věnovala desítky studií, byly zúročeny v rozsáhlé komplexní monografii, která se stala základem pro profesorské řízení, kterým Lenka Bobková prošla na Karlově univerzitě v roce 2004.

Výrazná stopa, kterou za sebou Lenka Bobková v české historiografii zanechává není však spojena pouze s Lucemburky. Velmi podstatným a svébytným tématem, ke kterému systematickou a dlouholetou badatelskou činností přitáhla pozornost, jsou tzv. vedlejší země. Jedná se o téma, jehož přínos není zdaleka jen heuristický, podstatným způsobem přispívá ke změně pohledu na české dějiny od nacionální k interetnické a multikulturní interpretaci českého státu. Do tohoto pohledu důležitého i pro další badatelská témata přesahující do raného novověku jako jsou pobělohorský exil či problematika tzv. cizí šlechty, patří i zájem i o dějiny města Ústí nad Labem, jehož poznanou historii její badatelská činnost také značně obohatila. Významné místo Lenky Bobkové v české historické vědě, která se v současné době opět internacionalizuje a zbavuje se tak úzce nacionálního přístupu, je logicky spjata s mezinárodním významem a respektem zahraničních badatelů k jejímu dílu.

Ne každý vysokoškolský učitel, byť by byl nejnadanějším z vědců, má ve vínku schopnost připoutat a udržet pozornost svých studentů. Lenka Bobková patří k těm, kterým se této schopnosti dostalo vrchovatě. „Její témata“ dnes rozvíjejí, rozpracovávají a posouvají dál studenti, diplomanti, doktorandi a kolegové, kterým ukázala či ukazuje cestu. Vždy ochotně a v jakékoli situaci, bez ohledu na nečekaně bolestivé zvraty a ztráty v osobním životě. Třeba i na zastávce tramvaje, třeba i ve vlaku – dříve na trase Liberec - Ústí nad Labem, později Ústí nad Labem - Praha, dnes Praha –Radotín. Podstatné nikdy nebylo kde, podstatné bylo to, že za jakékoli situace dávala Lenka Bobková svým studentům ochutnat historie přesně podle citátu, který vedle fotky dcery Kateřiny měla pod sklem na pracovním stole. Je to věta, kterou proslul italský humanista, filozof a lékař Marsilio Ficino „Historie je nezbytná nejen proto, že zpříjemňuje život, ale také proto, že mu dává morální význam.“